

บทคัดย่อ

ชื่อภาคนิพนธ์	:	ปัญหาความต้องการของประชาชนชาวไทย - ไทยพุทธในเขตกิ่งเมือง - กิ่งชนบท กับอำนาจการนำของผู้ผู้นำในท้องถิ่น : ศึกษากรณีจังหวัดปัตตานี
ชื่อผู้เขียน	:	มะเสาวดี ไสสากา
ชื่อปริญญา	:	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา	:	2544

การศึกษาในเรื่องปัญหาความต้องการของประชาชนชาวไทย-พุทธในเขตกิ่งเมือง-กิ่งชนบท กับอำนาจการนำของผู้ผู้นำในท้องถิ่น: ศึกษากรณีจังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า 1) ประชาชนชาวไทย-พุทธ ในเขตชุมชนกิ่งเมือง-กิ่งชนบท ในเขตจังหวัดปัตตานีมีปัญหาความต้องการในด้านใด เรื่องใด และประเด็นใดบ้าง และ 2) มีผู้ผู้นำในท้องถิ่น ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการประเภทและระดับ ตั้งแต่ระดับผู้นำละแวกบ้าน หมู่บ้าน ตำบล หรือ เทศบาล จนถึงนักการเมืองท้องถิ่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และข้าราชการที่สามารถพึ่งพา หรือสนองตอบต่อปัญหาความต้องการต่าง ๆ ของประชาชนได้หรือไม่ เพียงใด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ ประชาชนชาวไทยพุทธที่เป็นหัวหน้าครอบครัว คู่สมรส หรือตัวแทนผู้ที่เป็นผู้ปกครองของครอบครัวนั้นๆ ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลในพื้นที่อำเภอยะหริ่ง อำเภอหนองจิก และอำเภอโคกโพธิ์ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเท่ากับร้อยละ 5.0 ของประชากรทั้งหมด แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 186 ครอบครัว การเก็บรวบรวมข้อมูลอาศัยแบบสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ผลการศึกษาปรากฏว่า

ประเด็นปัญหาความเดือดร้อน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบว่าชาวบ้านมีปัญหาความเดือดร้อนในทุกด้าน ทุกเรื่อง และทุกประเด็น โดยมีปัญหาความเดือดร้อนมากที่สุดด้านเศรษฐกิจ เรื่องรายได้จากอาชีพหลัก ในประเด็นการมีรายได้ที่น้อย รองลงมาด้านสาธารณสุขโรค เรื่องถนน ในประเด็นคุณภาพถนนไม่ดีและถนนชำรุดเสียหายบ่อย ด้านสังคม เรื่องยาเสพติด ในประเด็น

กัญชา และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่องสิ่งแวดล้อมมลภาวะ ในประเด็นการ
กำจัดขยะและของเสียต่างๆ ตามลำดับ

อำนาจการนำของผู้นำในท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างระบุว่าผู้นำระดับละแวกบ้าน เป็นกลุ่มที่
พวกเขาสามารถพึ่งพาได้มากที่สุด รองลงมาผู้นำระดับหมู่บ้าน ผู้นำระดับตำบล จากนั้นสมาชิก
เทศบาล ถัดมาเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และข้าราชการเจ้าหน้าที่ในอำเภอและตำบลนั้น ชาวบ้านส่วนใหญ่
ระบุว่าพวกเขาพึ่งพาในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนได้น้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้นำที่อยู่ใน
ระดับที่ใกล้ชิดชาวบ้านเป็นผู้ที่สามารถพึ่งพาขอความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาได้ (Trouble Shooter)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้านปรากฏว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน
นั้น แนวโน้มเขตชุมชนกึ่งเมือง-กึ่งชนบทจะมีปัญหาในด้านเศรษฐกิจและด้านสาธารณสุขปกคมาก
ที่สุด ซึ่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าวส่วนใหญ่ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น ผู้
รับผิดชอบหรือผู้มีอำนาจในการแก้ปัญหาล้วนอยู่ในความรับผิดชอบของส่วนกลางเป็นหลัก อีก
ทั้งอำนาจการนำในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้านจะอยู่กับผู้นำระดับรากหญ้ามาก
ที่สุด ดังนั้นเพื่อการเสริมสร้างศักยภาพในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้าน จึงจำเป็น
อย่างยิ่งที่รัฐจะต้องเร่งรัดดำเนินนโยบายการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดิน และนโยบาย
การกระจายอำนาจไปสู่ชาวบ้านระดับรากหญ้าให้มากให้เร็ว และลึกที่สุด เพื่อให้ชาวบ้านเป็นศูนย์
กลางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตนเองอย่างแท้จริง

องค์การบริหารในระดับท้องถิ่นควรมีการสำรวจปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้าน โดย
อาศัยกระบวนการประชาคมในระดับรากหญ้าดำเนินการเพื่อกำหนดแผนงาน และโครงการ เพื่อ
การแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตนเองเป็นหลักสำคัญ

The survey was conducted to find out 1) what problems Thai Buddhist people in semi-urban and semi-rural communities encountered and what their needs were, and 2) how much local people could seek help from formal and informal leaders ranging from neighborhood, village, tambon or municipal leaders to local politicians, Members of Parliament and government officials.

The sample group consisted of 186 Thai Buddhist households living in tambon municipalities in Yaring, Nongjik and Kokpho districts in Pattani Province. The sample accounted for 5 percent of the total population and were selected by multistage random sampling. An interview schedule was used as an instrument to interview household heads, or their representatives. Percentage was used to describe the data.

The findings were summarized below.

Problems and needs Most Thai Buddhist people under the study said that had all kinds of problems. They suffered most from the economic problem (low income from the primary occupation), followed by the public utilities problems (poor road condition), the social problem (illegal drugs, especially marihuana), and the natural resource and environmental problem (garbage disposal and waste treatment).

Leadership power of local leaders They were found to be able to depend most upon neighborhood leaders, followed by village and tambon leaders, members of the municipal council, village headmen, subdistrict headmen and village committee members. On the contrary, they could hardly depend on Members of Parliament, members of the Provincial Administration Organization and government officials in the district and the tambon. Therefore, immediate leaders could be trouble shooters for local people.

Recommendations :

The problems the Thai Buddhist people suffered were not under the responsibility of any local government agencies, so the government must implement its decentralization of power policy as soon as possible and as much as possible and use the community process to solve local community problems.

Local administration organizations should conducted research to survey local people's problems and needs in order to use the results in determining plans and activities to attack local problems.